

Stappenplan Natuurinclusief bouwen

Gebied - Gebouw - Infra

Energie - Materiaal - Water - **Biodiversiteit** - Mobiliteit - Sociale economie
Organisatie - Techniek - Meten - Financiering - Borgen - Beleid **UITVOEREN**

Wat is natuurinclusief bouwen?

Natuurinclusief bouwen is een vorm van duurzaam bouwen¹ waarbij zodanig gebouwd en ingericht wordt dat een bouwwerk bijdraagt aan de lokale biodiversiteit² en natuurwaarden.

Waarom is het nodig?

Samengevat [voor een gezondere leefomgeving voor plant, dier en mens](#). Het uitgangspunt is het in stand houden van [biodiversiteit en deze uiteindelijk te vergroten](#). Daarnaast kan natuurinclusief bouwen [bijdragen aan een goede waterhuishouding](#), het temperen van de temperatuur [op straat](#) en [de](#) vermindering van luchtvervuiling. [Bij de uitvoering en het beheer ervan kan het sociale contacten bevorderen en een recreatieve en educatieve functie vervullen](#).

Hoe ga ik het implementeren?

Om natuurinclusief bouwen bij gebieds- of gebouwontwikkeling te integreren zijn een aantal stappen nodig.

Stap 1: Incentive - **Bepaal waarom natuur inclusief bouwen nodig voor je is**

Voorafgaand aan de uitwerking definieer je de redenen voor je ambitie. Dat kan zijn om een bijdrage te leveren aan een gezonde groene stad, omdat de Wet Natuurbescherming (WNB)³ vraagt om compenserende maatregelen of omdat het is voorgeschreven in sommige gemeenten. [Voor nieuwbouwprojecten heeft de gemeente Den Haag](#) bv. [dit](#) puntensysteem⁴ ontwikkeld.

Stap 2: Uitgangspunten - **Zoek uit wat de kansen en beperkingen van de locatie zijn**

Bepaal de kenmerken van de locatie en welke kennis over de lokale ecosystemen beschikbaar is. Raadpleeg daarvoor een ecoloog⁵ of zoek contact bij lokale natuurverenigingen⁶. Formuleer [daarnaast](#) aan de hand van ecosysteemdiensten⁷ [bijkomende voordelen](#), die voor jouw [project](#) relevant zijn.

Stap 3: Maatregelen - **Selecteer de te nemen maatregelen**

Elke locatie is specifiek. Een straat in de binnenstad is anders dan een woonbuurt aan de rand van de gemeente. In de ecologie worden deze omgevingen biotopen genoemd. Elk van deze biotopen vormt de leefomgeving van specifieke soorten dieren, insecten en planten. Selecteer de maatregelen die voor deze soorten geschikt zijn. Een voorbeeld [hiervoor is het rapport⁸ over voedsel en/of nestgelegenheden van wilde bijensoorten dat concrete toepassingsmogelijkheden beschrijft](#).

Stap 4: integratie - **Integreer de gekozen maatregelen in het ontwerp.**

Als duidelijk is welke maatregelen genomen kunnen worden om de habitat van de gekozen soorten te versterken kan het ontwerpen beginnen. Samen met architect of landschapontwerper integreer je de maatregelen in jouw gebouw.

Stap 5: Gebruik - **Maak met de gebruikers de consequenties inzichtelijk**

[Natuurinclusief ontwerpen is een nieuwe discipline](#). Uitleg is nodig om draagvlak voor de gekozen inrichting van openbare ruimte en/of gebouw te vinden. Dit kan weerstand door onbegrip voorkomen. Benadruk daarbij bijkomende voordelen. Groene daken [bijvoorbeeld](#) leveren [niet alleen](#) een bijdrage aan een gezondere stadsnatuur, [maar](#) dienen [ook](#) als waterbuffer en zijn koelend voor het binnenklimaat.

Stap 6: Realisatie – Bescherm de natuur tijdens de bouw

Vermijd tijdens de [bouw activiteiten](#) die de lokale natuur verstoren, anders tast je de te behouden natuur al aan voordat het gebouw is opgeleverd. Denk aan luchtvervuiling, maar ook aan het beschermen van [de aanwezige](#) bomen [en](#) planten.

Stap 7: Monitoring - Monitor het resultaat

Stadsnatuur laat zich slechts uitnodigen en het resultaat is daarom afwachten. Het is daarom van belang te monitoren wat er daadwerkelijk is neergestreken. Zo kunnen eventueel ook kleine obstakels die het bedoelde resultaat in de weg zitten worden weggenomen. Vraag een ecoloog⁵, eventueel geholpen door lokale natuurverenigingen⁶ om de stadsnatuur te monitoren.

Heeft het zich al bewezen?

Bouwnatuurinclusief⁹ heeft een toolbox ontwikkeld, die bewezen producten en praktische toepassingen vanuit verschillende opdrachtgevers en schaalniveaus toont. Op de website van Vivara pro¹⁰ vind je links naar verschillende natuurinclusieve producten. Groenblauwe netwerken is een ontwerptool¹¹ die verschillende strategieën aan gebouwde referenties koppelt. [Het boek Stadsnatuur Maken¹² maken is een inspiratie- en voorbeeldboek voor natuurinclusief ontwerpen in de stad en beschrijft 56 casestudies.](#)

Wil je meer weten?

Over voorbereiding:

- NMCX, <https://www.nmcx.nl/organisatie/team/soesja-van-wijgerden/>

- Studio Natuur Inclusief: <http://www.ruimtelab.nl/>

- C-creators: c-creators.org

Over ruimtelijke integratie/onderhoud/[expertise](#):

- Studio Natuur, <http://www.ruimtelab.nl/>

- Hoek Hoveniers, <https://hoekhoveniers.nl/>

Over de wetenschappelijke [achtergronden](#):

- WUR, <https://www.wur.nl/nl/Personen/Arjen-dr.-GA-Arjen-de-Groot.htm>

Weblinks:

1 https://nl.wikipedia.org/wiki/Duurzaam_bouwen

2 <https://nl.wikipedia.org/wiki/Biodiversiteit>

3 <https://www.rvo.nl/onderwerpen/duurzaam-ondernemen/gebouwen/wetten-en-regels/gebouwde-omgeving-en-de-wet-natuurbescherming>

4 Puntensysteem NIB Den Haag – Zie bestand op websitepagina

5 <https://www.knnv.nl/>

6 <https://www.natuurenmilieufederaties.nl/nieuws/word-lid-van-de-agrarische-natuurvereniging-bij-jou-in-de-buurt/>

7 <http://www.biodiversiteit.nl/biodiversiteit-is-levensbelang/ecosysteemdiensten>

8 Natuurinclusieve maatregelen wilde bestuivers bouw – Zie bestand op websitepagina

9 <https://bouwnatuurinclusief.nl/>

10 <http://www.vivarapro.nl/producten>

11 <https://nl.urbangreenbluegrids.com/design-tool/>

12 <http://www.naturalcity.nlhttp://www.naturalcity.nl>